

Kako da internet bude bezbedan

Internet je nešto bez čega se ne može. Savremeni život podrazumeva svakodnevnu upotrebu interneta u različite svrhe, i iz tog razloga ne internetu možeš koristiti mnogobrojne sadržaje. Međutim neki od njih mogu biti potencijalno opasni po ukoliko se ne koriste pravilno.

Roditelji, dalje u tekstu imate primere i podatke koje možete da saopštite vašoj deci. Prikazni su tako kao da im se obraćate, tako da ih slobodno možete i iskopirati. Na drugoj strani imate top 10 saveta kako da internet bude sigurno mesto. Razgovarajte sa decom o tome kako provode vreme na internetu.

Navešćemo samo neke opasnosti kojima možeš biti izložen/a:

- **Iznošenje sopstvene privatnosti na mreži** – ukoliko na društvenim mrežama ostavljaš svoje podatke, fotografije i različite informacije o privatnom životu, a pri tome ne kontrolišeš ko ih može videti, ove informacije mogu biti zloupotrebene od strane osoba koje ne poznaješ;
- **internet bullying** – maltretiranje, šikaniranje, ponižavanje, slanje podrugljivih poruka i komentara u vezi sa tobom sve više su prisutni on line; ukoliko ti se to desi posavetuje se sa ljudima kojima veruješ o načinima prevazilaženja ovih problema;
- **manipulacija od strane lažnih oglašivača** – ukoliko klikneš na oglas ili odgovoriš na mejl u kome ti se obećavaju „avioni i kamioni“ možeš dovesti sebe u situaciju da budeš iskorišćen i da podaci koje ostaviš budu iskorišćeni u neke druge svrhe koje nisi očekivao;
- **kontakt sa nepoznatim ljudima** – osoba koju si upoznao/la na nekoj mreži, možda nije ona za koju se predstavlja i možda nema iskrene namere prema tebi, ukoliko sa nepoznatom osobom pokušaš uspostaviti kontakt u realnom prostoru obavezno prethodno porazgovaraj sa porodicom i prijateljima o tome;
- **problematična ili patološka upotreba interneta** – ukoliko te neki sadržaj na internetu oduševi (kao što su video igre - naročito MMO igre, socijalne mreže - naročito FB) i potom „okupira“ možeš početi veliki broj sati da provodiš pred monitorom; ukoliko to krene da ti stvara određene posledice u školi, u porodici, sa prijateljima ili sl., možeš se „navući“ na neke od njih; u tom slučaju potrebno je da preispitaš svoj stil korišćenja interneta i da ga promeniš, za to nekad moraš potrežiti i stručnu pomoć.

Top 10 saveta za sigurnost na internetu

1. Uvek prvo misli na svoju bezbednost prilikom upotrebe informaciono-komunikacionih tehnologija (skraćeno IKT) ili svog mobilnog telefona. Zapamti da je na internetu lako lagati o svom identitetu i da nikada ne možeš da budeš siguran sa kim pričaš
2. Nemoj davati nikakve lične informacije na internetu ljudima koje ne poznaješ. Tu spadaju: tvoje puno ime i prezime, adresa, ulica, ime škole
3. Svoj kontakt telefon nemoj davati nikome koga ne poznaješ u stvarnom životu.
4. Dobra ideja je da koristiš nadimak umesto imena
5. Nemoj da se upoznaješ i srećeš uživo sa ljudima sa kojima si u kontaktu jedino i samo preko interneta. Ako odlučiš da se upoznaš sa nekim, povedi sa sobom osobu od poverenja i obavezno se sastanite na javnom mestu gde ima dosta ljudi.
6. Nemoj davati/slati svoje slike preko interneta ili mobilnog telefona nikome koga ne poznaješ u stvarnom životu. Ljudima je lako da slike preuzmu, menjaju, proslede ili koriste kao svoje.
7. Uvek koristi privatna podešavanja pri korišćenju društvenih mreža ili instant messenger (IM) naloga. Ovo je potrebno raditi kako tvoje informacije ne bi bile vidljive onim ljudima za koje ti to ne želiš.
8. Budi vrlo pažljiv/a koje sadržaje stavljaš na internet jer sve što se tamo postavi ostaje tu zauvek.
9. Nemoj koristiti web kameru sa ljudima koje ne poznaješ u stvarnom životu. Slike sa web kamere mogu biti snimane i kopirane i prosleđivane drugim ljudima.
10. Ako primetiš bilo kakvu sliku ili poruku koja te čini uznemirenim/om ili zabrinutom/im, obrati se osobi od poverenja.